

Arbetslösa arbetssökandes rättigheter och skyldigheter

När du anmälar dig som arbetslös arbetssökande har du rätt

- ▶ till arbets- och näringsbyråns tjänster och, enligt förutsättningar som stadgats i lag, till arbetslöshetsskydd
- ▶ att tillsammans med en sakkunnig i AN-tjänster utarbeta en sysselsättningsplan
- ▶ att tillsammans med en sakkunnig i AN-tjänster utarbeta en aktiverings- eller integrationsplan, om din situation uppfyller de förutsättningar som krävs.
- ▶ delta i intervjuer, jobbsökningsdiskussioner och kompletterande arbetssökningsdiskussioner
- ▶ delta i utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller aktiverings- eller integrationsplan
- ▶ delta i verkställandet av sysselsättningsplanen eller aktiverings- eller integrationsplanen
- ▶ vara anträffbar för AN-byrån och hålla jobbsökningen i kraft.

När du får arbetslöshetersättning kan du bland annat

- ▶ studera som bisyssla
- ▶ delta i frivilligarbete eller talkoarbete
- ▶ bedriva företagsverksamhet som bisyssla eller arbeta på deltid
- ▶ starta företagsverksamhet. Företagsverksamhetens huvud- eller bisyssla bedöms inte under under de fyra första månaderna från att företagsverksamheten startats.

Som en arbetssökande som får eller som ansöker om arbetslöshetsförmån är du skyldig att

- ▶ söka heltidsarbete och vara tillgänglig för arbetsmarknaden
- ▶ ta emot arbete och utbildning som erbjuds
- ▶ delta i sysselsättningsfrämjande tjänster och i andra tjänster som AN-byrån erbjuder

Service nummer för utkomstskydd för arbetslösa
0295 025 510

Du får ytterligare information hos AN-byrån eller på adressen jobbmarknaden.fi

Olika former av utkomstskydd för arbetslösa

Arbetslöshetsförmån betalas för att trygga din utkomst för den tid du är arbetslösa arbetssökande och söker nytt arbete eller deltar i sysselsättningsfrämjande tjänster. Arbetslöshetsförmånerna är inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd.

AN-byrån undersöker de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån och avger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande till betalaren av förmånen. Betalaren, FPA eller arbetslöshetskassan, undersöker övriga förutsättningar för att få förmånen.

Inkomstrelaterad dagpenning

En förutsättning för att få inkomstrelaterad dagpenning är att arbetsvillkoret för löntagare eller företagare uppfylls och att sökanden har varit medlem i en arbetslöshetskassa tillräckligt länge. Förmånen beviljas och betalas av den arbetslöshetskassa där sökanden är medlem. Den inkomstrelaterade dagpenningen utgörs av en grunddel och en förtjänstdel. Förtjänstdelen fastställs utgående från personens löneinkomster.

Grunddagpenning

Grunddagpenningen betalas till personer som uppfyller arbetsvillkoret för löntagare eller företagare men som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa eller inte har uppfyllt arbetsvillkoret under medlemstiden. Förmånen beviljas och betalas av FPA.

Arbetsmarknadsstöd

För att få arbetsmarknadsstöd krävs ingen tidigare anställning eller medlemskap i arbetslöshetskassa. Arbetsmarknadsstödet betalas till arbetslösa som inte uppfyller arbetsvillkoret och som på grund av detta inte är berättigade till dagpenning, samt till personer vilkas rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört då den maximala betalningstiden för dagpenningen har löpt ut. Förmånen beviljas och betalas av FPA.

Arbetsmarknadsstödet är behovsprövat, dvs. egna inkomster sänker stödet. För arbetsökande som bor i samma hushåll som sina föräldrar sänker också föräldrarnas inkomster stödet.

Utbetalning av arbetslöshetsförmånen

Arbetslöshetsförmån betalas ut till arbetslösa arbetssökanden som är 17-64 år. En person som fyllt 65 år kan också i vissa fall vara berättigad till att få arbetslöshetsförmån. Förmånen utbetalas fem dagar i veckan.

www.jobbmarknaden.fi
www.fpa.fi
stm.fi/sv/arbetsloshetsskydd
www.tyj.fi/swe

Giltighetstid för jobsökningen

En förutsättning för att få arbetslöshetsförmånen är att du har anmält dig till AN-byrån som sökande av heltidsarbete. Jobsökningen träder i kraft den dag du har anmält dig som arbetssökande vid AN-byrån. I första hand ska man registrera sig som arbetssökande elektroniskt via webbtjänsten.

Registrera dig som arbets-sökande på webben.

Du måste hålla jobsökningen giltig även under den tid som du omfattas av sysselsättningsfrämjande service. För att jobsökningen ska hållas giltig förutsätts att du sköter dina ärenden med AN-byrån på ett överenskommet sätt och på överenskommen tid. Beroende på vad man kommit överens om är det antagligen AN-byrån eller du som är ansvarig för följande kontakt.

Utkomstskyddet för arbetslösa kräver prestationer

För att få utkomstskydd för arbetslösa måste du aktivt söka arbete och utbildning. Dessutom ska du vid behov söka dig till och delta i sysselsättningsfrämjande tjänster och åtgärder.

Om du utan giltig orsak försummar dina skyldigheter

Om du upprepat försummar att

- ▶ uppdatera planen eller delta i tjänster
- ▶ genomföra jobsökningsskyldigheten
- ▶ ansöka det jobb som anges i det förpliktande jobberbjudandet

kan följden bli en tid utan ersättning (s.k. karens) eller att arbetslöshetsförmånen avbryts tills vidare (skyldighet att vara i arbete).

Om du utan giltig orsak vägrar att ta jobbet till vilket du har valts eller du avslutar ditt jobb utan giltig orsak, är karensen, beroende av anställningstid, 30 eller 45 dagar.

Sök aktivt arbete eller utbildning.

Sysselsättningsplanerna är bindande

AN-byrån upprättar med dig en personlig sysselsättningsplan, som strävar till att du hittar sysselsättning så snabbt som möjligt. I sysselsättningsplanen kommer du och AN-byrån överens om dina mål för jobsökning, dina jobsökningsskyldigheter, hur du personligen främjar din sysselsättning, vilka tjänster du behöver och hur du ska hantera saker i framtiden med AN-byrån eller kommunförsöket med sysselsättning.

Om du försummar att följa sysselsättningsplanen kan det leda till att arbetslöshetsförmånen avbryts, antingen under en bestämd period eller tills vidare.

Du måste alltid på förhand meddela om förhinder att komma till ett möte där sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras.

Sysselsättningsfrämjande service

Om man har kommit överens om den sysselsättningsfrämjande servicen i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den, kan du ha möjlighet att få förhöjd inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning, eller förhöjt arbetsmarknadsstöd under tiden för en del sysselsättningsfrämjande service. Dessutom kan kostnadsersättning betalas under tiden för de flesta sysselsättningsfrämjande tjänsterna.

Sysselsättningsfrämjande service

- ▶ arbetskraftsutbildning,
- ▶ arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån,
- ▶ jobbsökarträning, karriärplanering,
- ▶ prövning,
- ▶ invandrares frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån,
- ▶ arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Ung person under 25 år utan yrkesutbildning

Om du är en ung person under 25 år utan yrkesutbildning som får arbetslöshetsförmån, måste du på våren söka till en utbildning som ger yrkesfärdigheter och som leder till examen. Du måste söka till minst två studieplatser.

Om du utan giltig orsak försummar att söka en studieplats, förlorar du tills vidare din

rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet. Även vägran att delta i utbildning eller avbrott i utbildningen utan giltig orsak eller avstängning på grund av eget handlande leder också till att du tills vidare förlorar din arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Om du deltar i sysselsättningsfrämjande service, exempelvis arbetsprövning, betalas arbetslöshetsförmån för den här tiden, fastän du inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet.

Arbetsmarknadsstödet väntetid

Under arbetsmarknadsstödet väntetid, som är 21 veckor, har du inte rätt till arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet. Om du deltar i sysselsättningsfrämjande service, såsom arbetsprövning, betalas denne arbetsmarknadsstöd utan hinder av väntetiden för denna tid. Fpa beslutar om väntetiden.

Rörlighetsunderstöd

Den som betalar ut arbetslöshetsförmånen kan bevilja ett rörlighetsunderstöd till en person som är berättigad till arbetslöshetsförmån för de kostnader som orsakas av mottagandet av ett arbete. Understödet är lika stort som grunddagpenningen och graderas enligt arbetsförhållandets längd.

Företagarens utkomstskydd för arbetslösa

TE-byrån undersöker om personen över huvud taget kan anses vara en företagare inom ramen för systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Beslutet överensstämmer inte nödvändigtvis med exempelvis skatteförvaltningens beslut. För att anses vara företagare inverkar

- ▶ FöPL- eller LFöPL-försäkring
- ▶ arbete vid ett företag eller som enskild näringsidkare
- ▶ personens egen och en familjemedlems ägarandel
- ▶ personens ställning i företaget.

En företagare har inte rätt till arbetslöshetsförmån, om denne är sysselsatt på heltid med företagsverksamhet. TE-byrån avgör om personen är sysselsatt på heltid. En person med företagsverksamheten som bisyssla kan ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån.

Om företagsverksamhet startas medan man är arbetslös, bedöms inte företagsverksamhetens huvud- eller bisyssla under de fyra första månaderna från att företagsverksamheten startats. Som arbetslös arbetssökande får du alltså arbetslöshetsförmån för den tiden. Om du får inkomst från företagsverksamhet under dessa fyra månader, får du anpassad arbetslöshetsförmån. Ytterligare information från arbetslöshetsförmånens utbetalare. Läs mer: jobbmarknaden.fi > **Personkunder** > **Utkomstskydd för arbetslösa** > **Utkomstskydd för företagare och självsysselsatta**

Studerandens utkomstskydd för arbetslösa

En person som studerar på heltid har inte rätt till arbetslöshetsförmån. AN-byrån undersöker om en person kan anses vara studerande på heltid.

Studier och företagsverksamhet som varar i mer än två veckor måste alltid anmälas till AN-byrån.

Stöd för frivilliga studier

Frivilliga studier som arbetssökande bedriver kan stödas med arbetslöshetsförmån utgående från en arbetskraftspolitisk bedömning som AN-byrån gör.

Förutsättningar för stödjande av frivilliga studier är bland andra, att

- ▶ stödandet av studierna i väsentlig mån förbättrar arbetssökandens förutsättningar att få arbete
- ▶ studierna är heltidsstudier
- ▶ det i sysselsättningsplanen, eller plan som ersätter denna, avtalas om att studierna ska stödjas
- ▶ arbetssökanden har fyllt 25 år

Ytterligare information om stöd för studier finns på adressen jobbmarknaden.fi.

Hur arbetsförmåga eller sjukdom inverkar på utkomstskyddet

En arbetsförmögen person kan vara arbetsökande vid AN-byrån.

Om du får sjukdagpenning eller annan ersättning som betalas på basis av arbetsförmåga, kan du i allmänhet inte få arbetslöshetsförmån.

En delförmån som betalas på basis av arbetsförmåga måste alltid anmälas till Fpa eller arbetslöshetskassan. På samma sätt måste sjukledighet eller vård på sjukhus anmälas till Kela eller arbetslöshetskassan. Meddela också AN-byrån, om du deltar i sysselsättningsfrämjande service och sjukledigheten eller sjukhusvården varar över fem dagar.

Kom också ihåg detta när det gäller utkomstskydd för arbetslösa

Utlandsresor under en arbetslöshetsperiod

En arbetslös arbetssökande kan utan att förlora utkomstskyddet för arbetslösa resa till utlandet. Arbetssökanden svarar dock alltid för att denne kan nås av AN-byrån, deltar i tjänsterna på överenskommet sätt och kan ta emot erbjudet arbete utan dröjsmål.

För att få utkomstskydd för arbetslösa kan det förutsättas att personen betraktas som bosatt i Finland. Detta prövas av den som

betalar ut arbetslöshetsförmånen.

Jobsökning inom EU/EES-området

Person som får inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning kan söka arbete under tre månader i ett annat EU/EES-land utan att förlora sin dagpenning i Finland. Dessförinnan ska personen vara arbetslös arbetssökande i minst fyra veckor. Personen ska underrätta AN-byrån och Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att denne reser, eftersom man för att få arbetslöshetsförmånen måste göra upp vissa dokument före avfärden från Finland. I mållandet måste personen anmäla sig som arbetssökande vid en lokal arbetskraftsbyrå.

Besvär i frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa

Man kan inte anföra besvär över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som har utfärdats av AN-byrån. Besvär kan däremot anföras över ett beslut som Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan fattat utgående från ett arbetskraftspolitiskt utlåtande. Beslutet utfärdas när den arbetssökande har ansökt om arbetslöshetsförmån.

Besluten kan överklagas hos besvärsnämnden för social trygghet och nämndens beslut kan överklagas hos försäkringsdomstolen.

Allmän rådgivning om frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa ges på AN-byrån eller via de riksomfattande servicenumren.

Läs mer: [Jobbmarknaden.fi](https://jobbmarknaden.fi) >
[Landsomfattande Rådgivningstjänster](#) >
[Rådgivningstjänster för personkunder](#)

AN-telefonjänster

Telefonservice på svenska, personkunder	0295 025 510
Puhelinpalvelu suomeksi, työttömyysturvaneuvonta	0295 020 701
Telephone Service in English	0295 020 713
Telephone Service in Russian Русскоязычная консультационная служба	0295 020 715

Samtalsavgifter enligt det avtal som kunden har med sin egen operatör.

Folkpensionsanstalten
www.fpa.fi

Arbetslöshetskassornas
Samorganisation
www.tyj.fi/swe